

ra Obra p
acions
nstructius
Diccionari visual
de la construcció
Arquitectura
Edificis
anisme
Element
s constructius
eria
Construccions hidràul
ctius
Exe
Infraestructu
es i materia

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques

Execució de l'Insta

Elements

Edificis

Ur

Engin

onstr

1. Urbanisme

2. Edificis

3. Elements constructius de l'edifici

4. Infraestructures

5. Construccions hidràuliques

6. Execució de l'obra

7. Índex de termes catalans
Índex de termes castellans

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques

termcat

centre de terminologia

Diccionari visual de la construcció

La terminologia d'aquest diccionari ha estat revisada pel Termcat.

Aquesta edició especial és patrocinada per FCC Construcción

Gestió del patrocini: Agència de Patrocini i Mecenatge

Producció de la present edició:

Coordinació: Anna Domingo i Grabiell
(Gabinet Tècnic, DPTOP)

Disseny: MDM'COM

Impressió: Gráficas Galileo

© Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques

1a edició especial: novembre de 1994

2a edició: març de 2000

3a edició especial: abril de 2001

Tiratge: 2.000 exemplars

Dipòsit legal: B-18087-2001

ISBN: 84-393-5046-5

Comissió tècnica

Núria Bonada i Subirana, Antoni Castelltort i Riba,
Jordi Catasús i Capellades, Ester Franquesa i Bonet,
Clara Galiano i Baldomà, Josep Lluís González Moreno-Navarro,
Enric Hernández i Roig, Jordi Lleal i Giral,
Manuel Ribes i Piera, Jaume Vallcorba i Rocosa

Coordinació

Francesc Vilaró i Casalinas

Responsables d'edició

Montserrat Mateu i Bartrolí, Àngela Solà i Taberné

Revisió terminològica

Ester Franquesa i Bonet (coordinadora)
Jordi Bover i Salvadó, Rosa Colomer i Artigas, Xavier Rofes i Moliner

Il·lustracions

Joaquim Massana i Esteve (coordinador)
Albert Badia i Torné, David Espadas i Martorell, José M. Gómez
García, Miquel Cuartero i López, Sebastià Martí i Benedí, Joan
Martín i Salcedo, Marc Serra i Mir

Administració

Ana María Tena Tapia

Agraïments

En primer lloc, agraïm l'ajut que hem rebut de Martín Urrutia i López i Carles Campanyà i Castelltort del Centre de Documentació Josep Renart i de Joan Palau del Servei Geològic de Catalunya, com també de la Biblioteca del Departament de Política Territorial i Obres Públiques. En segon lloc, volem expressar el nostre agraïment a tots els membres de la Comissió de Llengua i Terminologia a la Construcció, a moltes altres persones i entitats que ens han ajudat desinteressadament i, especialment, a Josefina Auladell i Baulenas.

Tot just fa un any signava una presentació per a la segona edició d'aquest mateix Diccionari Visual de la Construcció que teniu a les mans, en la qual parlava de la nostra aposta, com a Govern i també com a país, perquè dos elements característics de la nostra personalitat continuessin donant aquell color mediterrani i propi que té Catalunya dins del mosaic de pobles del món.

Aquests dos elements a què em referia no són altres que la nostra manera de dir les coses, la nostra llengua, i també la manera com fem, com construïm, les nostres cases, els nostres pobles, les nostres ciutats. Perquè són aquests dos elements els que més condicionen, segurament, la marca, l'empremta que el humans deixem sobre el territori. Són aquells elements que, quan viatgem, ens fan reconèixer la diversitat, la peculiaritat que enriqueix.

Només un any després d'aquella segona edició, estem en condicions de llançar-ne una tercera. D'una banda per l'extraordinària acollida que ha anat tenint aquesta obra en un sector tan complex, tan variat i tan engrescador com el de la construcció. Un sector que busca nous mercats, que s'obre a l'exterior i que participa, cada vegada més, dels beneficis i dels reptes que aporta la globalització.

Avui, amb aquesta nova edició del diccionari, commemorativa del primer saló Construmat del mil·lenni, que coincideix també amb la primera diada de Sant Jordi, volem celebrar el fet que aquesta aposta dels nostres professionals, dels nostres empresaris, per la modernitat, l'intercanvi, la integració i la innovació pugui fer-se mantenint i potenciant aquells elements que donen un color diferent a cada poble, que el fan singular, i que converteixen la globalització en un esclat de diversitat i de riquesa i no en un món gris i homogeni.

La internacionalització que ha assolit Construmat, amb centenars d'expositors i visitants d'arreu, i el fet que la festa de Sant Jordi, la nostra diada més cívica i més característica, s'hagi convertit en el dia mundial del llibre sota el patrocini de la Unesco, no són més que una mostra que aquesta aposta nostra perquè els petits països aportin coses grans al món és, cada dia, més possible.

Pere Macias i Arau,
conseller

Fa uns quants anys, vam posar en marxa des del Departament un projecte carregat de simbologia. Curiosament, no es tractava de fer cap obra pública important, ni de cap infraestructura clau per al progrés del país, però, tot i això, va ser capaç d'engrescar tot el ram de la construcció i d'aglutinar-lo al seu voltant.

Es tractava d'una cosa a priori tan simple com és aconseguir que la llengua d'un país sigui també la llengua d'ús normal a les seves escoles tècniques d'arquitectura o d'enginyeria, als despatxos dels seus projectistes, als catàlegs que fan els industrials per vendre els seus productes i, fins i tot, a les obres que canvien i transformen la fesomia de les seves ciutats i del seu territori.

Per això necessitàvem la col·laboració de tothom. I per aconseguir-la va caldre promoure un producte una mica especial: el Diccionari visual de la construcció. Especial perquè en comptes de definicions tenia dibuixos, però sobretot perquè entre les seves pàgines es podien trobar molts anuncis.

Un diccionari fet a base de dibuixos no era, en aquell moment, una cosa gaire estesa, però reflexionant-hi una mica, de seguida es fa evident que, com en aquelles làmines d'anatomia que utilitzàvem a l'escola, el dibuix aportava molts avantatges pedagògics i de difusió, com permetre anar al terme des del concepte o aprendre nous mots vinculats a la mateixa àrea. L'èxit que ha tingut l'obra en el camp de l'ensenyament tècnic i professional i la quantitat de publicacions d'aquest estil que han aparegut posteriorment indiquen que s'anava pel bon camí.

Però el que encara avui sobta és veure un diccionari amb anuncis. I és que l'objectiu bàsic del projecte no era fer un diccionari. L'objectiu era que aquesta eina de difusió de la llengua arribés a tots els racons del sector de manera gratuïta, que mostrés a tothom que treballar en català és fàcil i que els animés a fer el pas. Per això va caldre engrescar prop de trenta empreses representatives de tots els àmbits del món de la construcció perquè en financessin la producció. Per això vam necessitar la implicació de tots els col·legis professionals del ram, de les entitats empresarials, dels sindicats i de la Universitat que l'havien de fer arribar directament a les mans de tècnics i estudiants, d'operaris i empresaris. En definitiva, de totes aquelles persones que, amb el seu esforç per posar-se al dia, tenien a la seva mà la possibilitat de fer que el català se sentís cada dia més entre els sorolls de les grues o que fos habitual veure'l imprès als fulls de memòries i projectes.

I és gràcies a tanta gent que ha cregut en aquest projecte que avui podem veure amb confiança com el català es va convertint en una eina tan sòlida com el nostre sector.

Josep A. Grau i Reinés,
secretari general

Aquesta obra s'ha fet amb la col·laboració de:

- Associació de Promotors-Constructors d'Edificis
- Cambra Oficial de Contractistes d'Obres de Catalunya
- Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya i Associació d'Enginyers Industrials de Catalunya
- Col·legi d'Enginyers Tècnics d'Obres Públiques de Catalunya
- Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Catalunya
- Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
- Consell de Col·legis d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Catalunya
- Federació de Gremis de la Construcció de Tarragona
- Federació Provincial de Gremis Empresarials de la Construcció de Lleida
- Gremi de Constructores d'Obres de Barcelona i Comarques i Federació d'Entitats Empresarials de la Construcció de Barcelona
- Institut de Tecnologia de la Construcció de Catalunya
- Unió d'Empresaris de la Construcció de Girona
- Universitat Politècnica de Catalunya
 - Servei de Llengües i Terminologia
 - Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona
 - Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès
 - Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Barcelona
 - Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona
 - Escola Universitària Politècnica de Barcelona

També agraïm la col·laboració que van prestar les empreses patrocinadores de la primera edició.

L'any 1992, el Departament de Política Territorial i Obres Públiques va proposar als col·legis professionals relacionats amb el sector de la construcció, als gremis empresarials, a l'Institut de Tecnologia de la Construcció i a les escoles universitàries de disciplines constructives de la Universitat Politècnica de Catalunya, de crear una comissió per treballar i normalitzar la terminologia tècnica del sector de l'obra pública en català.

D'aquesta idea embrionària va néixer la proposta de fer un diccionari que aplegués, d'una banda, la nombrosa terminologia tècnica existent en català i que, d'una altra, normalitzés i adaptés la nova terminologia que provinent d'unes altres llengües començava a formar part del vocabulari habitual dels professionals del sector.

Es va optar per recollir tota aquesta terminologia en un diccionari visual, cosa que implicava un canvi important en la metodologia de consulta: es podia anar de la idea o del concepte al terme. A més, plantejant el diccionari a partir d'il·lustracions que definissin els termes s'ampliava el mercat de lectors potencials de diccionaris tècnics. Al sector de la construcció, hi treballen prop del 10 % de les persones ocupades a Catalunya, un percentatge important de les quals no és lector habitual dels diccionaris tradicionals de definicions.

En el desenvolupament d'aquest projecte col·lectiu va participar un ampli equip format per tècnics especialitzats en enginyeria civil, arquitectura, obres hidràuliques i oficis del sector de la construcció, per grafistes i per lingüistes i terminòlegs. El resultat va ser la primera edició del Diccionari visual de la construcció que va sortir a la llum l'any 1994, gràcies al patrocini d'un total de 24 empreses del sector de la construcció i a la col·laboració de les 14 entitats que definitivament, i ja amb caràcter permanent, van passar a integrar la Comissió Permanent de Llengua i Terminologia a la Construcció.

Contingut i característiques d'aquest diccionari

Aquest diccionari s'estructura a la manera del que podria ser un manual de la construcció, capítols independents que conformen una unitat temàtica (urbanisme, edificis, elements constructius de l'edifici, infraestructures de transport i comunicació, construccions hidràuliques i execució de l'obra). Igualment els termes no estan agrupats seqüencialment seguint l'ordre alfabètic tradicional, sinó per pàgines, cadascuna de les quals és també, al seu torn, una unitat conceptual que permet contextualitzar la informació que aporten el terme i el dibuix.

Aquesta obra conté aproximadament 6.000 termes en català i 6.000 en castellà, tots il·lustrats en 212 làmines. El Centre de Terminologia, Termcat, autoritat competent en normalització formal dels termes en català, n'ha fet la revisió terminològica perquè s'adeqüi a la normativa de la llengua.

El cabàs lèxic més important el formen termes amb forta tradició d'ús en català però que no havien estat recollits en cap obra terminològica fins ara. S'hi inclouen neologismes d'altres llengües adaptats al català, paraules de nova fornada o accepcions diferents de mots ja existents, i també s'hi han incorporat sinònims.

Per les característiques pròpies d'un diccionari visual, no hi són totes les categories lèxiques. Els verbs i alguns substantius abstractes no hi són per la dificultat d'il·lustrar-los. Igualment, el format de l'obra no permetia la representació d'adjectius.

Aquesta reedició ha estat revisada i actualitzada. Bàsicament s'hi han adaptat gràficament alguns termes per recollir les propostes normatives del Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans, que es va editar l'any 1995, tot just quan s'havia publicat una part important de la primera edició d'aquesta obra. S'hi ha rectificat alguna errada conceptual gràcies als suggeriments que han fet arribar tècnics que han consultat la primera edició, així com les errades tipogràfiques o d'impressió que s'hi han detectat. I, finalment, s'hi ha recollit algun terme nou que des de l'aparició de la primera edició s'havia consolidat plenament (p. e. banda sonora o llit de frenada).

1. Urbanisme

- Planejament
- Vies i serveis

2. Edificis

- Edificis públics i habitatges
- Espais interiors

3. Elements constructius de l'edifici

- Estructures i obres de fàbrica
- Fonaments, cobertes i façanes
- Divisions interiors i instal·lacions

4. Infraestructures de transport i comunicació

- Ponts i túnels
- Carreteres
- Ferrocarril, aeroport i torre de telecomunicacions

5. Construccions hidràuliques

- Obres d'aprofitament hidràulic
- Obres marítimes

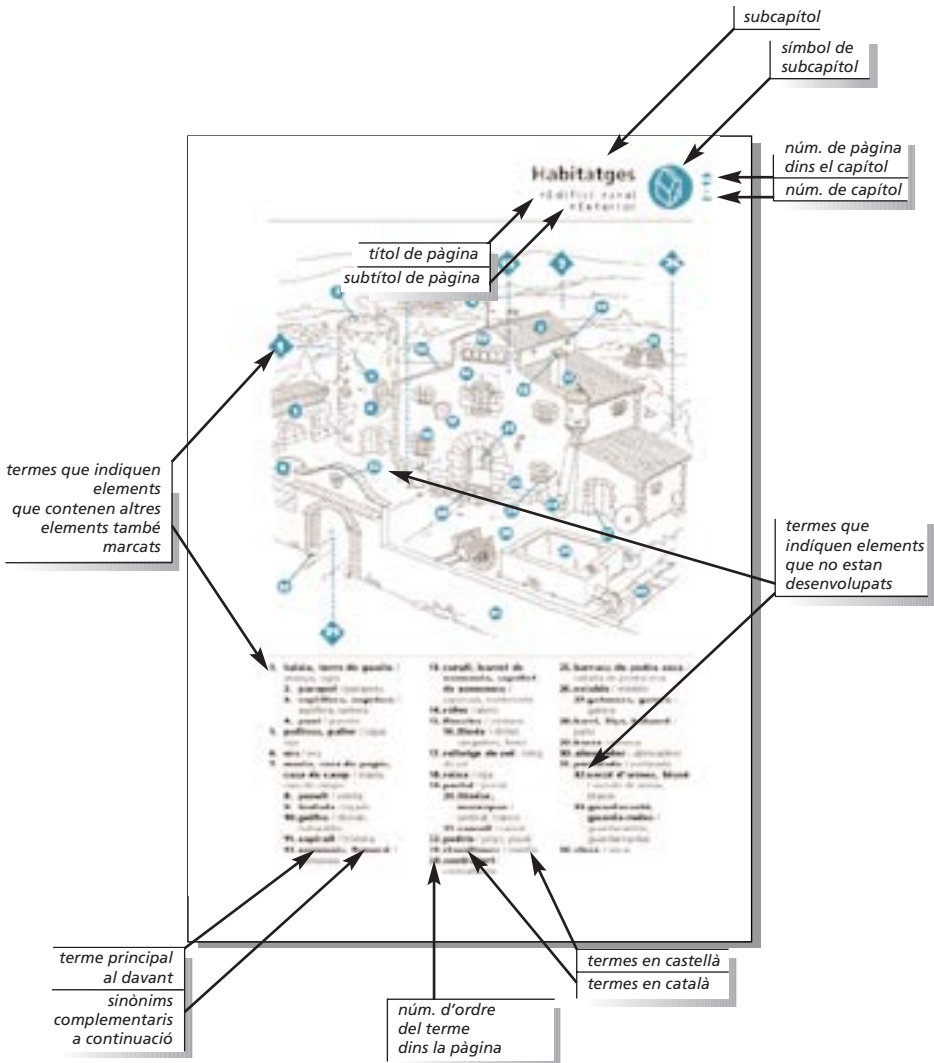
6. Execució de l'obra

- Topografia i replanteig
- Obra en curs
- Materials
- Oficis de la construcció

Guia de consulta del Diccionari visual de la construcció

El *Diccionari visual de la construcció* consta de sis capítols que contenen un nombre variable de pàgines amb una il·lustració sobre un aspecte determinat i amb tota la terminologia que hi va associada. Les informacions que trobem a cada pàgina són les següents:

Els annexos

El *Diccionari visual de la construcció* conté dos annexos formats pels índexs alfabètics de tots els termes que apareixen a les pàgines. El primer conté els termes catalans i el segon conté els termes castellans. Les informacions que aporten aquests índexs ens permeten localitzar els termes a les pàgines corresponents i, un cop localitzats, conèixer-ne el significat, per mitjà del dibuix associat, saber si té sinònims i les equivalències en l'altra llengua de l'obra.

Per localitzar el terme, hem de buscar el capítol, la pàgina dins del capítol i el número d'ordre del terme dins de la pàgina, tal com mostra l'exemple següent:

Índex de termes catalans

